

Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2001

TROELS ESKE ORTVAD, KNUD PEDERSEN og KASPER THORUP

Rapport nr 32 fra Sjældenhedsudvalget

(With a summary in English: Rare birds in Denmark and Greenland in 2001)

Indledning

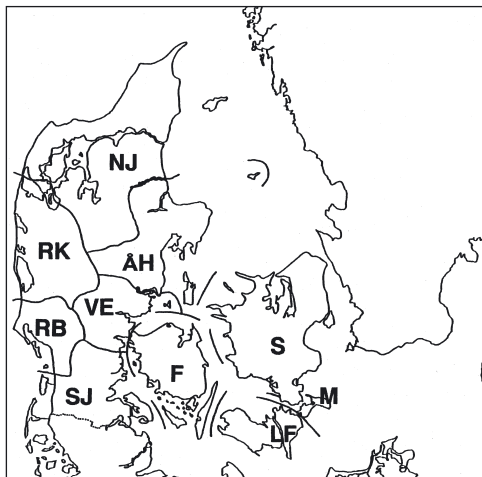
Denne rapport omhandler 164 færdigbehandlede sager fra Danmark, heraf 144 fra 2001. Heri indgår 17 sager, som SU har behandlet på opfordring fra lokalrapporternes redaktioner vedrørende arter, som er udgået af SU-listen, men som skønnes at være sjældne lokalt eller er truffet på usædvanlige tidspunkter af året. Disse fund publiceres (siden Rasmussen 1997) i den landsdækkende årsrapport i DOFT, men er tillige nævnt sidst i denne rapport. 128 (78%) af de behandlede sager blev godkendt, hvilket kan sammenlignes med en godkendelsesprocent på mellem 75 og 81 de seneste ni år. For Grønland færdigbehandlede 4 sager og de godkendes alle.

Den systematiske gennemgang og den regionale inddeling er som i den foregående rapport (Thorup & Nielsen 2001). Hvis intet andet er nævnt, er der tale om ét rastende individ. Betegnelserne 1K og 2K står for henholdsvis første og andet kalenderår; 2K+ (3K+) betyder, at fuglen mindst er i sit andet (tredje) kalenderår, men kan være ældre. Ad. = adult (gammel, udfarvet fugl), imm. = immatur (dragter mellem juvenil og adult), juv. = juvenil (første egentlige fjerdragt), pull. = pullus (dun-

unge), sdr. = sommerdragt, vdr. = vinterdragt, odr. = overgangsdragt, trk.fors. = trækforsøgende, trk. = trækkende, syng. = syngende og ringm. = ringmærket.

Efter artsnavnet er i parentes angivet 1) antal anerkendte fund og individer (adskilt af en skråstreg) før 1950; 2) antal anerkendte og SU-godkendte fund og individer fra og med 1950 til og med 2000; 3) antal godkendte fund og individer i 2001. Denne opdeling er i overensstemmelse med den standard, der anbefales af AERC (Association of European Rarities Committees). Bemærk i øvrigt, at antal fund ikke altid er identisk med antal individer, idet flokke og par regnes som enkeltfund, mens f.eks. fem enkeltindivider på én dag regnes som 5 fund. I lighed med europæisk standard regnes ynglefund (incl. unger) som ét fund, mens samme tilbagevendende individ over flere år regnes for flere fund.

Efter observatørnavnet er det oplyst, om de enkelte fund er dokumenteret med foto (Foto), videofilm (Video), lydoptagelse (Bånd) eller dødfunden fugl (Død). Desuden er finderens ved hvert fund markeret med en asterisk (*) foran observatørnavnet. Som finder(e) regnes den (de), der har

været til stede, da fuglen blev opdaget/bestemt. Imidlertid fremgår det ikke altid tydeligt af beskrivelserne, hvem finderer er, og der kan derfor mangle enkelte markeringer. I beskrivelser til SU bør det angives, hvem finderer er.

I bemærkningerne til de enkelte arter og underarter er den normale yngle- og vinterudbredelse (eller udbredelsen hvorfra danske forekomster vurderes at komme) tilføjet i parentes.

Om muligt er der for nye danske arter/underarter tilføjet separate artikler efter rapporten.

Til og med denne rapport henligger der 11 sager, som af forskellige årsager endnu ikke er færdigbehandlet. Bagest i rapporten findes en liste over disse sager samt en liste over forkastede fund.

Sjældne fugle i 2001

Årets første måneder var præget af indtil flere usædvanlige fugle. En Brun Løvsanger på Bornholm i januar/februar var landets første vinterfund. Danmarks fjerde Gulddrossel blev i begyndelsen af marts tiltrukket af udlagte æbler ved et foderbræt i Vejlerne. Her blev den i 5 dage og tiltrak flere hundrede ornitologer, deriblandt flere fra vore nabolande. En Steppeørn, som indfandt sig på Bornholm i efteråret 2000, overvintrede og blev på øen indtil maj.

En 3K+ ♂ Steppehøg, som hævdede territorium i Sønderjylland, var et af højdepunkterne i et forholdsvist stille forår. Det var dog en paukende Amerikansk Rørdrum i Vejlerne i maj/juni, som tog prisen som den mest uventede fugl i 2001. Det var Danmarks andet fund, men fuglen var især bemærkelsesværdig ved at være den første, som er hørt pauke i Europa! Derudover bød foråret på to

Amerikanske Pibeænder, årets anden Steppeørn samt enkeltobservationer af Brilleand, Blåvinget And, Rødvinget Braksvale og Stylteløber.

I juli fik Danmark to nye arter på listen, Cistus-sanger og Rødhalsset Ryle, som begge var stationære. Vadefuglene var rigt repræsenteret i hele 2001, og der var rekordforekomster af Damklire (10) og Stribet Ryle (7-8). Dertil kommer observationer af to Sibiriske Tundrahjeler, to Prærieløbere, to Terekklirer, én Triel samt landets femte Gulbenede Klire. Sidstnævnte opdagedes i forbindelse med "massetwitchet" af den Amerikanske Rørdrum. I perioden primo juli til primo august kunne landets havfugleobservatører glæde sig over 7 Kuhls Skråper, hvoraf en d. 1/8 fulgte den nordsjællandske kyst og blev set på hele tre lokaliteter!

Efteråret bød som vanligt på spændende fugle, deriblandt rekordforekomster af 1K Steppehøge og Rosenstære. Modsat tidligere år var det dog især Østdanmark, som havde de store rariteter. Sjælland kunne således prale af landets anden og tredje iagttagelser af henholdsvis Gråsejler og Stor Sorthovedet Måge, mens landets sjette Blåstjert blev ringmærket og senere fundet død på Saltholm. Det feltornitologiske træf på Bornholm gav fin gevinst i form af landets femte Taigapiber. En Høgeugle blev i november fundet død af tilrejsende ornitologer, efter at have tilbragt sine sidste dage ved Hjelms på Lolland. Vestjylland kunne dog også være med, bl.a. med landets tredje fund af Nordsanger, som blev ringmærket ved Holmsland Klit i august, mens en Slangeørn huserede omkring Nymindestrømmen medio-ultimo oktober. Schwarz' og Brun Løvsanger samt to Brilleænder optrådte også i det vestlige Jylland medio oktober.

SU-listen

Forekomsten af Islandske Stor Kobbersnepe *Limosa limosa islandica* betragtes som værende veldokumenteret i Danmark (se Nielsen 2002), og formen er derfor udgået af listen fra og med 2000.

Listen over arter og racer, som skal godkendes af SU, er senest publiceret i Rasmussen (1997), med ændringer i Rasmussen (1998, 1999) og Thorup & Nielsen (2000). Den opdaterede SU-liste kan findes på http://www.dof.dk/01_organisation/Udvalg/SU-listen.html. En generel vejledning i indsendelse af sager findes på http://www.dof.dk/01_organisation/Udvalg/SU.html.

SU behandler fund af arter fra alle kategorier (se nedenfor), og for at få så fyldestgørende et billede som muligt af de forskellige arters og underarters

optræden herhjemme er det vigtigt, at alt bliver rapporteret. Der vil dog forekomme tilfælde, hvor det må skønnes, at en SU-godkendelse ikke er nødvendig, f.eks. fund af almindelige burfugle (Undulat m.fl.). Er man i tvivl om, hvorvidt et fund bør behandles af SU, kan man kontakte udvalget.

Kategorier

I henhold til AERC-standarden inddeles de i Danmark trufne fuglearter i 5 kategorier, defineret som følger:

A Arter der betragtes som spontant optrædende og er truffet mindst én gang siden 1. januar 1950; f.eks. Vibe og Amerikansk Pibeand. Som spontant optrædende regnes ligeledes skibs- eller på anden måde assisterede forekomster, når fuglen ikke har været fodret eller tilbageholdt.

B Arter der betragtes som spontant optrædende, men kun er truffet før 1950; f.eks. Kravetrappe og Bartramsklire.

C Udsatte og undslupne arter, som har etableret en fritlevende og selvsupplerende bestand, enten herhjemme eller i andre lande; f.eks. Nilgås og Fasan.

D Arter som ville være placeret i A eller B, hvis ikke der var rimelig tvivl om, hvorvidt de nogensinde har optrådt spontant i landet; f.eks. Flamingo og Almindelig Pelikan.

E Arter der betragtes som undsluppet fra fangenskab eller på anden måde kun unaturligt har optrådt i landet, eller hvis fritlevende bestande – hvis eksisterende – formentlig ikke er selvsupplerende; f.eks. Rødrygget Pelikan, Steppeørn med stropper og ynglefund af Mandarinand.

Den officielle danske liste udgøres af arterne i kategori A, B og C. Fund af arter i kategori D og E behandles også af SU, men publiceres særskilt bagest i SU-rapporten.

Sjældenhedsudvalgets medlemmer

SU bestod frem til udgangen af 2001 af følgende medlemmer: Ole Amstrup, Jan Hjort Christensen, Sebastian Klein, Henrik Haaning Nielsen, Kent Olsen, Klaus Malling Olsen, Troels Eske Ortvad, Knud Pedersen (sekretær), Palle A. F. Rasmussen og Kasper Thorup.

Sjældenhedsudvalgets adresse: Sjældenhedsudvalget, DOF, Vesterbrogade 138-140, 1620 København V. E-mail: su@dof.dk.

For kritik og kommentarer til denne rapport takkes sjældenhedsudvalgets medlemmer samt Morten Bentzon Hansen. En række medlemmer af andre europæiske sjældenhedsudvalg har bidraget med oplysninger om

forekomster i deres respektive hjemlande og fortjener også en stor tak: Christian Cederroth (Sverige), Alf Tore Mjøs (Norge), Heikki Luoto (Finland), Colin Bradshaw (England), Roland E. van der Vliet (Holland), Phillippe J. Dubois (Frankrig) samt Eduardo de Juana og Richard Gutierrez (Spanien). Den største tak rettes dog til de mange, der rapporterede deres observationer til SU og dermed skabte grundlaget for denne rapport.

Kategori A: Spontane forekomster

Category A: Species recorded in an apparently wild state

Kuhls Skråpe *Calonectris diomedea* (0, 34/35, 7/7)

2001: 10.7, Skagerrak, ca 8 sømil VNV for Hirtshals (NJ), *Roberto Brunicardi. – 31.7, Helsingør Lystbådehavn (S), trk., *Steen Søgaard. – 31.7, Roshage, Hanstholm (NJ), trk., *Thomas W. Johansen, *Henrik Haaning Nielsen m.fl. – 31.7, Grenen, Skagen (NJ), *Knud Pedersen. – 1.8, Gillebjerg Hoved (S), trk., *Kristoffer Hansen, *Tommy Jensen. – 1.8, Kikhavn, Hundested (S), trk., *Michael Trasborg, *Frank Ishøi. – 1.8, Korshage, Rørvig (S), Jørgen Scheel. – 3.8, Kysing Næs (ÅH), trk., *Henrik Læssøe. – 4.8, Grenen, Skagen (NJ), *Peter Lafrenz, Alex Sand Frich m.fl.

Observationerne fra Hundested og Rørvig 1/8 drejer sig om samme fugl, og også fuglen fra Gilleleje stemmer tidsmæssigt med den, hvorfor disse tre observationer regnes som 1 fund. Efter to blanke år vendte arten således stærkt tilbage i 2001. Langs den svenske vestkyst noteredes 4 fund 12/7-28/8 2001, men ingen i dagene omkring månedsskiftet juli-august (Christian Cederroth i brev). (Middelhavet og Midtatlanten; overvintrer Sydatlanten)

Balearisk Skråpe *Puffinus mauretanicus*

(1/1, 32-33/34-35, 2/4)

2001: 11.8, Grenen, Skagen (NJ), trk., *Rolf Christensen. – 1.9, Ørhage, Klitmøller (NJ), 3 eks. heraf 2 trk., *Alex Sand Frich, *Lars Paaby m.fl. – 2.9, Ørhage, Klitmøller (NJ), *Alex Sand Frich, *Lars Paaby m.fl.

Fuglen fra Ørhage 2/9 regnes som genganger fra 1/9. De 3 eks. 1/9 kom trækkende sammen og er den største flok til dato. To gange før (i 1996 og 1997) er to fugle set sammen (Rasmussen 1997, 1998). Arten er truffet årligt siden 1995. Sverige noterede det 17. fund 9/8 2001 ved Hönö, Bohuslen (Christian Cederroth i brev). AERC anbefaler, at de to underarter af Middelhavsskråpe *Puffinus yelkouan* (ssp. *yelkouan* og *mauretanicus*) regnes som selvstændige, monotypiske arter (Sangster et al. 2002). Alle danske fund regnes indtil videre som Balearisk Skråpe *Puffinus mauretanicus*, hvilket er den eneste af de to former, der med sikkerhed vides regelmæssigt at bevæge sig langt uden for Middelhavet. (Vestlige Middelhav; overvintrer Middelhavet og sydlige del af NØ-Atlanten)

Sortbuget Knortegås ad., Agerø 16/5 2001 (fuglen i midten) i flok med Lysbugede og Mørkbugede Knortegæs.
Foto: Kent Olsen/Calliope Consult.

Black Brant (center) with Dark-bellied and Light-bellied Brent Geese.

Amerikansk Rørdrum *Botaurus lentiginosus*
(0, 1/1, 1/1)

2001: 18.5-16.6 (set 18.5; hørt paukende 26.5-16.6), Bygholm Vejle (NJ), ♂, *Henrik Haaning Nielsen, Palle A. F. Rasmussen m.fl. (Bånd).

Uden tvivl årets mest opsigtsvækkende fund. Landets første fugl blev dræbt af en hund på Fanø i november 1961 (Olsen 1992). Arten er truffet med omkring 70 fund i Europa – bl.a. de Britiske Øer (ca 60), Norge (1), Færøerne (2) og Island (6) (Alström et al. 1991) – senest i 1998 i Spanien (de Juana 2000). Stort set samtlige fund på vores side af Atlanten er fra efterårsmånederne, og Vejlerne-fuglen er den første territoriehævdende/paukende fugl på europæisk grund. Fundet kommer uventet, idet arten er blevet særdeles sjælden i Europa, formentlig som følge af at destruktion af artens ynglehabitat i Nordamerika har decimeret bestanden (Gibbs et al. 1992). (Nordamerika; overvintrer i det sydlige Nordamerika og Mellemamerika)

Nathejre *Nycticorax nycticorax* (3/3, 18/18, 1/1)

2000: 4.7, Øster Toreby Havn (LF), ad., *Roberto Brunicardi.

2001: 3-4.7, Hjulby Sø (F), 2K+, *Lars Hansen. Med undtagelse af 1999 har arten optrådt årligt siden 1996. Fundet fra Hjulby Sø er det første for Fyn. (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Purpurhejre *Ardea purpurea* (8/8, 10/10, 1/1)

2001: 1-10.10, Klydesøen, Vestamager (S), 1K, *Michael B. Grell, *Michael Fink Jørgensen m.fl. (Foto).

Arten er set i 4 ud af de seneste 10 år, sidst i 1999. Seneste 1K var et dødfundet individ 23/8 1981 nær Ribe, som var ringmærket på reden i Holland 23/6 (Frich & Nordbjærg 1992). Sverige noterede det 35. fund 1/6 2001 på Öland (Christian Cederroth i brev). (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Knortegås *Branta bernicla*

Med karakterer svarende til **Sortbuget Knortegås** ssp. *nigricans* (0, 20/20, 4/4)

2001: 16.5, Agerø (NJ), ad., *Kent Olsen m.fl. (Foto). – 7.10, ad., Havneby, Rønmø (SJ), *Anders Hammertart. – 16.10, Keldsand, Fanø (RB), ad., *Ole Z. Göller m.fl. – 1.11, Kikhavn, Hundested (S), ad. trk., *Michael Trasborg, *Franck Ishøi.

Underarten har optrådt årligt siden 1995. Årstotalen er et stykke fra rekordåret 2000 (9), hvilket et større antal udokumenterede fund nævnt i *Fugle i felten* imidlertid vil kunne ændre på! Sverige havde usædvanlig mange i efteråret 2001: 10 fund af 15 eks. 8/10-19/11 (Christian Cederroth i brev). Flere af de svenske fund gjaldt trækkende fugle, hvilket falder sammen med den første trækobservation herhjemme. Bestemmelse af underarten

kompliceres af forekomsten af hybrider mellem Sort- og Mørkbuget Knortegås (beskrevet fra Holland og England), som i visse tilfælde er næsten identiske med Sortbuget (Berrevoets & Erkman 1993, Bloomfield & McCallum 2001). Med godkendelse af trækkende fugle er SOFs raritetskomité og SU dog fælles om at anlægge relativt lempelige kriterier for bestemmelsen. (Øst-sibirien og nordvestlige Nordamerika; overvintrer stillehavskysten af Asien og Nordamerika)

Amerikansk Pibeand *Anas americana*

(0, 17/17, 2/2)

2001: 11.4, Bøvling Klit (RK), ♂, *Gerner Majlandt, *Christian Svane (Foto). – 24.4-1.5, Harbør Tange (RK), ♂, *Ole Amstrup, *Karl-Erik Kristensen m.fl. (Foto).

De aktuelle fund er typiske både hvad tid og sted angår. Med undtagelse af 1993 har arten optrådt årligt siden det første fund i 1992. Finland og Sverige noterede hver 2 fund i 2001 hhv. 21/5-28/6 og 31/5 (Luoto et al. 2002) og 8/4-6/5 og 13/10 (Christian Cederroth i brev). (Nordamerika)

Blåvinget And *Anas discors* (1/1, 13/15, 1/1)

2001: 9.4, Østerø Sø, Nyborg (F), ad. ♂, *Henrik Knudsen m.fl. (Foto).

Andet år i træk med fund herhjemme. Finland havde et fund 28-30/4 2001 (Luoto et al. 2002). (Nordamerika)

Brilleand *Melanitta perspicillata* (0, 18/20, 3/3)

2001: 2.5, Skagen Nordstrand (NJ), ad. ♂ trk., *Janus Ethelberg, *Erik Kramshøj, *Henrik Haaning Nielsen m.fl. – 11-14.10, Nørre Vorupør (NJ), ad. ♂, *Per Bo Hansen m.fl. (Foto). – 14-16.10, Grønningen, Blåvand (RB), ad. ♂, *Jens Dithmarsen, *Palle Rasmussen m.fl. – 15.10, Hanstholm Havn (NJ), ad. ♂, *Hans Christophersen, *Elin Johansen m.fl.

Steppehøg 3K+ ♂, Rejsby Enge 12/5 2001.

Foto: Jens Hjerrild Hansen.

Pallid Harrier.

Fuglen fra Hanstholm Havn 15/10 regnes som samme fugl, som blev set dagen før ved Nørre Vorupør. Arten har optrådt årligt siden 1989 med undtagelse af 2000. Kønskvotienten ligner de senere års forekomster, og 11/2 1979 2 2K ♀♀ Hirtshals (Pedersen 1982) forbliver landets eneste fund af Brilleand ♀. Skagen-fuglen er den første trækkende for foråret. I Finland noteredes det 45.-49. eks. 29/4-4/7 2001 (Luoto et al. 2002), og i Sverige det 52.-58. fund 11/4-15/9 2001 (Christian Cederroth i brev). Norge havde 3 fund i 2001 (Alf Tore Mjøs i brev). (Nordamerika)

Slangeørn *Circaetus gallicus*

(Uddød 1882. Herefter 1/1, 25/25, 1/1)

2001: 18-30.10, Bjerregård/Bjålum Klit (RK) og Nymindegab (RB), 1K, *Peter H. Kristensen m.fl. (Foto).

Ny art for begge regioner. Fundet er det 4. oktoberfund og landets hidtil seneste. Arten har optrådt årligt siden 1989 med undtagelse af 1994. (Syd- og Østeuropa; overvintrer nordlige tropisk Afrika)

Steppehøg *Circus macrourus* (14/14, 88/89, 7/7)

1999: 6.5, Rørvig (S), ad. ♂ trk., *Anders Fischer, *Lasse Braae.

2001: 12.4, Margrethekog (SJ), 3K+ ♂, *Henrik Brandt, *Sven Bødker. – 20.4, Hjarbæk Fjord (NJ), ad. ♂, *Tonny Ravn Kristiansen. – 22.4, Kongstedlund og Tofte Sø, (NJ), ad. ♂, *Hans

NATURBUTIKKEN

DOF-salg

har sponsoreret
farvetryk
i rapporten

Christophersen. – 4.5, Vester Vedsted (RB), 3K+ ♂, *Michael Schwalbe. – 9.5-22.8, Rejsby Enge (SJ), 3K+ ♂, *Kurt B. Christensen, Michael Schwalbe, Nicolas Hass m.fl. (Foto). – 31.8, Skjern Enge (RK), 3K+ ♂, *Ole Amstrup, *Peter H. Kristensen. – 19.9, Bødkermosen, Østmøn (M), 1K, *Jan Blichert-Hansen. – 22.9, Rørtang, Helsingør (S), 1K trk., *Jens Lind. – 6.10, Højerup, Stevns (S), 1K trk., *Thomas W. Johansen, *Tim Andersen. – 11.10, Kammerslusen, Ribe (RB), 1K, *Ole Z. Gøller, *Lasse H. Hansen.

Landets første oversomrende Steppehøg hævdede territorium på en eng ved Rejsby syd for Ribe og blev et af årets store tilløbsstykker. Iagttagelserne af 3K+ hannen fra marsken 12/4-22/8 og Skjern Enge 31/8 regnes som ét fund. Mangelen på trækobservationer i foråret blev kompenseret med den hidtil største efterårsforekomst herhjemme. De fire 1K var en del af en ung-fugle-invasion til Nordeuropa af hidtil usete dimensioner og blegner i sammenligning med 46 1K 25/8-22/9 i Finland (Luoto et al. 2002) og 36 1K 31/8-13/10 i Sverige (Christian Cederroth i brev). Der er nævnt yderligere 8 danske observationer fra efteråret 2001 i *Fugle i felten*, som endnu ikke er dokumenteret overfor SU! (Østeuropa og Centralasien; overvintrer tropisk Østafrika, Lilleasien og Indien)

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* (9/?, 81-83/?, 2/2)

2001: 26.5, Skagen (NJ), 2K trk., Erik Christophersen, Knud Pedersen m.fl. – 14.6, Aborrebjerg (M), imm./ad., *Gert Østerby, *Rune Larsen.

Arten har optrådt årligt siden 1983. Finland noterede det 140.-154. eks. 24/4-22/9 2001 (Luoto et al. 2002) og Sverige det 203. og 204. fund hhv. 31/5 og 1/8 2001 (Christian Cederroth i brev). (Østeuropa; overvintrer sydlige og sydøstlige Afrika)

Steppeørn *Aquila nipalensis* (0, 17/17, 1/1)

2000: 25.9-2.5.01, Bornholm (B), 2K senere 3K, *Oluf Lou m.fl. (Foto).

2001: 17-25.5, Skagen (NJ), 2K trk.fors., Lars Christiansen m.fl. (Foto). – 26.5, Hjallerup Enge (NJ), 2K, *Ole Gylling-Jørgensen.

De første fund siden 1997 (Rasmussen 1998). Fuglen ved Skagen og Hjallerup i maj 2001 var den samme og regnes som ét fund. Bornholms-fuglen er landets første vinterfund, og umiddelbart en overraskende forekomst, idet artens nærmeste vinterkvarterer ligger i tropisk Afrika. Sverige har dog hele 4 vinterfund siden 1987, foruden en endnu ikke godkendt fugl fra Skåne i januar/februar 2002 (Christian Cederroth i brev). Maj-fundet er det 4. for Skagen og er tidsmæssigt på linje med de tidligere fund på lokaliteten: 27/4-28/5 1979-1992. Samtlige landets 5 undslupne fangenskabsfugle 5/4-14/6 1977-1988 er ligeledes fra Skagen. Eftersom tilstedeværelse af stropper, manchetter og andre tegn på opdræt ofte er vanskeligt at

konstatere i felten kan det ikke helt udelukkes, at enkelte burfugle gemmer sig blandt kategori A fundene. I 2001 noterede Finland det 32. og 33. eks. hhv. 30/4 og 14/6 (Luoto et al. 2002) og Sverige det 33. fund 19/7 (Öland) og 14-23/10 (Öland, senere Blekinge) (Christian Cederroth i brev). (Centralasien; overvintrer tropisk Afrika)

Stylteløber *Himantopus himantopus* (13/16, 21/26, 1/1)

1999: 24-25.5, Bøtø Nor (LF), Lars Paaby, Sakari Kauppinen m.fl.

2001: 24.5, Nyord (M), 2K, *Stig Jensen, *Ulrik Andersen, Per Schiermacker-Hansen m.fl.

Siden 1992 er kun 1996, 1997 og 2000 uden fund. Opsummeringen er justeret i forhold til tidligere rapporter, hvor der har været fejl. (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer tropisk Afrika)

Triel *Burhinus oedicnemus* (17/22, 17/17, 1/1)

2001: 2.8, Flakket, Anholt (ÅH), *Kasper Thorup.

Andet år i træk med fund af arten i Jylland, hvorfra hovedparten af de danske fund stammer. Sverige noterede det 31. og 32. fund hhv. 20/5 og 3/7 2001 (Christian Cederroth i brev). Opsummeringen er justeret i forhold til tidligere rapporter, hvor der har været fejl. (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer Sydeuropa og Nordafrika)

Rødvinget Braksvale *Glareola pratincola* (1/1, 12/12, 1/1)

2001: 11.5, Lakolk Klitsø, Rømqø (SJ), *Lars Bonne Rasmussen m.fl.

Det hidtil tidligste fund af arten var 18/5 1831 Ulvshale (M) (Olsen 1992). Fundet er det første for Sønderjylland. (Sydeuropa og Centralasien; overvintrer tropisk Afrika)

Sibirisk Tundrahjelle *Pluvialis fulva* (0, 13/13, 2/2)

2001: 24-28.7, Avnø (S), 2K+, *Jens Bardtrum, *Bent Bardtrum m.fl. – 26-29.7, Tipperne (RK), 2K+ ♂, *Henrik Knudsen, Ole Amstrup (Foto).

Arten har optrådt årligt siden 1992 undertagen i 1997. Årets forekomst ligger pænt inden for kulminationsperioden medio-ultimo juli (jf. Nielsen & Thorup (2001)), så det første forårsfund er stadig i vente. Sverige og Holland havde ligeledes en god sommer i 2001 med hhv. 5 fund 17/6-10/8 (Christian Cederroth i brev) og 3 fund 5-22/7 (Roland E. van der Vliet i brev). (Nordrusland; overvintrer Sydøstasien og Australien)

Rødhalset Ryle *Calidris ruficollis* (0, 0, 1/1)

2001: 30.7-2.8, Kammerslusen, Ribe (RB), ad., *Michael Schwalbe, Tim Andersen m.fl. (Foto).

Ny art for landet. Fundet er nærmere behandlet af Schwalbe (2002). (Nordøstibirien; overvintrer Østasien, Indonesien, Australien og New Zealand)

Stribet Ryle *Calidris melanotos* (0, 38/39, 7-8/7-8)

2001: 9-16.5, Værmengene (RK), 2K+ ♀, *Henrik Knudsen, Ole Amstrup m.fl. (Foto). – 12.5, Vest Stadil Fjord (RK), 2K+ ♂, *Niels Behrendt, *Lars Paaby m.fl. – 11.7, Agger Tange (NJ), *Peter H. Kristensen. – 23.7, Ulvshale Nordstrand (M), *Henny og *Per Schiermacker-Hansen. – 29.7, Agger Tange (NJ), ad. ♀, *Reiner Petersen, *Christine Petersen. – 30.7, Grenen, Skagen (NJ), ad. ♀, *Knud Pedersen, Arve Jensen m.fl. (Foto). – 8.8, Bygholm Vejle (NJ), ad., *Henrik Haaning Nielsen, *Palle A. F. Rasmussen. – 21.8, Bygholm Vejle (NJ), ad., *Henrik Haaning Nielsen.

Det er ikke muligt at afgøre med sikkerhed, om fundene fra Bygholm Vejle i august 2001 drejer sig om ét eller to individer. Arten har optrådt årligt siden 1985 undtagen i 1988 og 1991. Årets total lægger lidt til den tidligere rekord på 6 fund i 1999 (Thorup & Nielsen 2000). I kontrast til den aktuelle forekomst var der i 1999 en overvægt af ungfugle. Norge havde ca 8 fund jævnt fordelt maj-september 2001 (Alf Tore Mjøs i brev), og i Finland noteredes det 57.-60. eks. maj-juli 2001 (Luoto et al. 2002). (Nordamerika og Østsibirien; overvintrer Sydamerika)

Prærieløber *Tryngites subruficollis*

(1/1, 18/18, 2/2)

2001: 31.5, Vest Stadil Fjord (RK), *Peter H. Kristensen, Ole Amstrup. – 12.9, Agger Tange (NJ), 1K, *Henrik Haaning Nielsen.

Arten har optrådt årligt siden 1994. Vore naboer i nord blev ligeledes gæstet af 1K-fugle i efteråret 2001: 2 fund i Sverige (Christian Cederroth i brev) og ét i både Norge og Finland (Alf Tore Mjøs i brev, Luoto et al. 2002). (Arktisk Nordamerika; overvintrer sydlige Sydamerika)

Damklire *Tringa stagnatilis* (0, 50/69, 10/10)

2001: 7.5, Skallingen (RB), *Jens Hjerrild Hansen, Michael Johansen. – 11-12.5, Borreby Mose, Skælskør (S), *Thomas Hilkjær, Anders Jacobsen, Morten Ellis Petersen m.fl. – 13-14.5, Solbjerg Engssø, Hillerød (S), Niels Jørgen Larsen, Jan Hjort Christensen m.fl. – 21.7-26.8, Bøjden Nor (F), 2K+, Lars Bonne Rasmussen m.fl. – 22.7, Geråens udløb, Gerå (NJ), ad., *Rune Sø Neergaard. – 26.7-4.8 og 15.8, Skjern Enge (RK), 1K, *Ole Amstrup, Mogens Bak m.fl. (Foto). – 4.8, Drastrup Enge, Uggelhuse (ÅH), 1K, *Søren Kaas, Jørgen Pagter (Foto). – 8.8, Skjern Enge (RK), 1K, *Ole Amstrup. – 14-17.8, Keldsnor, Langeland (F), 1K, *Niels Bomholt m.fl. (Foto). – 9-10.9, Skjern Enge (RK), 1K, *Ole Amstrup m.fl.

Fundene fra Skjern Enge i juli-september drejer sig sandsynligvis om tre forskellige fugle og er regnet for

særskilte fund. Et stort forår blev, sikkert ikke helt tilfældigt, fulgt op af en massiv efterårsforekomst, hvilket i forening gav ny årsrekord – 6 fund i 1994 og 2000 har været største tal hidtil (Rasmussen 1996, Nielsen & Thorup 2001). Bemærk hvorledes de adulte på eksemplarisk vis blev efterfulgt af ungfuglene under efterårstrækket. I Norge gjordes 2-3 fund i maj 2001 (Alf Tore Mjøs i brev), mens Finland havde et jævnt godt år med 27 eks. 24/4-22/7 2001 (Heikki Luoto i brev). (Rusland; overvintrer tropisk og sydlige Afrika)

Gulbenet Klire *Tringa flavipes* (1/1, 3/3, 1/1)

2001: 9-10.6, Bygholm Vejle (NJ), ad., *Alex Sand Frich m.fl. (Foto).

Andet fund for Nordjylland og Vejlerne. Sverige noterede det 13. og 14. fund i hhv. maj og oktober 2001 (Christian Cederroth i brev). (Nordamerika; overvintrer Mellem- og Sydamerika)

Terekklire *Xenus cinereus* (2/2, 26/26, 2/2)

2001: 15-26.6, Tissø (S), ad., *Arne H. Larsen, Tim Andersen m.fl. (Foto). – 11.9, Bygholm Vejle (NJ), 1K+, *Henrik Haaning Nielsen.

Efter et års fravær gjorde arten sig bemærket med et klassisk sommerfund og det 4. septemberfund. (Finland og Nordrusland; overvintrer tropisk Afrika og Det Indiske Ocean)

Stor Sorthovedet Måge *Larus ichthyaetus*

(0, 2/2, 1/1)

2001: 2.11, Køge Havn og Køge Sydstrand (S), 1K, *Tim Andersen, *Jørgen Hulbæk Christiansen m.fl. (Foto).

Landets tredje fund var i modsætning til de foregående østdansk. Fuglen blev blot på stedet nogle timer, så vi har endnu en langtidstationær fugl til gode. De tidligere fund er 11/10 1987 1 ad. i odr. trk. Skagen (NJ) og 10/10 1993 1 1K Blåvandshuk (RB) (Olsen 1989, Frich & Nordbjærg 1995). De danske fund skal ses i lyset af en nylig fremgang i den vestlige del af yngleudbredelsen (Ukraine): 150-180 par i 1985, 1500 par i 1993 (Snow & Perrins 1998). (Centralasien; overvintrer Sortehavet, Mellemøsten og Sydasiens)

Hvidvinget Terne *Chlidonia leucopterus*

(3/5, 76/93 ud over invasionen i 1997, 2/2)

1998: 16.8, Sneum Sluse, Store Darum (RB), 1K, Lars Paaby, Sakari Kauppinen m.fl.

2000: 30.5, Kofoeds Enge, Amager (S), 3K+, *Preben Berg.

2001: 10.6, Tipperne (RK), ad., *Henrik Knudsen. – 25.6-1.7, Selbjerg Vejle og Kærup Holme (NJ), ad., *Henrik Haaning Nielsen, Palle A. F. Rasmussen m.fl.

Den beskedne forekomst i 2001 gør, at arten har optrådt årligt siden 1988. (Østeuropa og Rusland; overvintrer tropisk Afrika)

Sneugle *Nyctea scandiaca* (-, 51/51, 1/1)

2000: 19-20.2, St. Emmerske, Tønder (SJ), 2K ♂, Bjarne Nielsen, Martin Jessen, Erik Enevoldsen m.fl. – 25.3, Sejlstrup Mark, Hjørring (NJ), 2K ♂, *Anders Jensen via Anders Østerby (Foto). – 19.4, Rubjerg Knude (NJ), ♀/imm. ♂ død, *Peter Breyen via Anders Østerby (Foto).

2001: 8.2, Porsemosse, København (S), 2K ♂/2K+ ♀, *Ole Gorm Nielsen. – 10.3, Freerslev Hegn (S), ad. ♀, Jens Eriksen m.fl. (Foto).

De 3 fund fra 2000 bringer antallet under invasionen 1999/2000 op på totalt 19 fund. Observationerne på Sjælland 2001 regnes som ét fund. (Skandinavien, Finland og Rusland)

Høgeugle *Surnia ulula*

(ca 30/30, 34/34 ud over invasionen i 1983/84, 1/1)

2001: 4-8.11; fundet død 9.11, Hjelm, Lolland (LF), 1K, via *Fugle i felten* (Foto).

Det 6. fund siden seneste invasion i 1989/1990. (Skandinavien, Finland og Rusland)

Gråsejler *Apus pallidus* (0, 1/1, 1/1)

2001: 27.10, Gilbjerg Hoved (S), 1K, *Jens Toftelund Madsen, Troels Eske Ortvad m.fl. (Foto).

Landets andet fund af Gråsejler og den første fugl observeret og bestemt i felten. Arten var hidtil blot repræsenteret med en dødfunden fugl 11/3 1993 Kirke Helsing (S) (Nielsen & Thorup 2001, Thorup 2001). Den aktuelle fugl dukkede op i forbindelse med en relativ varm luftstrøm fra det sydvestlige Middelhav og udgør det nordligste fund under en invasion til Nordvesteuropa i oktober 2001. Således havde Storbritannien 9 fund 2-31/10 (Colin Bradshaw i brev) og Nordfrankrig 1 eks. 20/10 og 24/10 (Phillippe J. Dubois i brev).

Citronvipstjert 2K ♂, Værnengene 1/5 2001. Foto: Kent Olsen/Calliope Consult.
Citrine Wagtail.

Sverige noterede det 4. fund et par måneder inden invasionen: 25/8 2001, Foteviken, Skåne (Christian Cederroth i brev). Det skal tilføjes, at fuglen ikke som landets første fund tilhørte ssp. *ilyricus*; en nærmere bestemmelse er dog ikke mulig, eftersom de øvrige underarter er meget ens og ikke kan skelnes i felten. (Sydeuropa; overvintrer Afrika)

Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla*

(0, 32/32, 2/2)

2001: 15-18.7, Norsminde Fjord (ÅH), *Ole Gylling-Jørgensen m.fl. – 19.10, Gilbjerg Hoved (S), trk., *Tommy Jensen.

Arten har optrådt årligt siden 1994 undtagen i 1999. Fuglen fra Norsminde Fjord er første fund for Århus Amt og tillige landets første juli-fund. De fleste fund (22) er fra foråret (23/4-11/6). (Sydeuropa og Asien; overvintrer i den sydlige del af Sahara og savannebæltet i tropisk Afrika, Arabien og Mellemøsten)

Rødrygget Svale *Hirundo daurica* (0, 46/49, 1/1)

2001: 26.4, Køge Sydstrand (S), *Jørgen Hulbæk Christiansen.

Arten har optrådt årligt siden 1993. Finland noterede det 24. eks. i maj 2001 (Luoto et al. 2002) og Norge havde 2 fund i 2001 (Alf Tore Mjøs i brev). (Sydeuropa og Asien; overvintrer savannebæltet i tropisk Afrika og Sydasiens)

Taigapiber *Anthus hodgsoni* (0, 4/4, 1/1)

2001: 15.10, Rønne Havn (B), *Andreas Hagerman, *Klaus Malling Olsen, Sebastian Klein, Mads Jensen Bunch m.fl.

Det første fund siden 1990 (Frich & Nordbjærg 1992). De tidligere fund fordeler sig med ét om foråret (29/4-1/5) og tre om efteråret (29/9-16/11). Arten optrådte talrigt i Vesteuropa i efteråret 2001. Blandt andet havde Finland det 30. og 31. eks. 27/9-12/10 (Luoto et al. 2002), Sverige det 14. fund 22/9 (Christian Cederroth i brev), Norge 5 fund 30/9-17/10 (Alf Tore Mjøs i brev) og Storbritannien 16 fund 24/9-27/10 (Colin Bradshaw i brev). (Sibirien mod vest til Ural; overvintrer Indien og Sydøstasien)

Citronvipstjert *Motacilla citreola* (0, 16/17, 1/1)

2000: 17.5, Grenen, Skagen (NJ), 2K+ ♀, *Rolf Christensen m.fl.

2001: 1.5, Værnengene (RK), 2K ♂, *Mogens Bak, Ole Amstrup m.fl. (Foto).

Arten er inden for de seneste par årtier ekspanderet mod vest til de baltiske lande og det østlige Polen (Snow & Perrins 1998). Med blot 4 fund i 1990erne (mod 8 i 1980erne) har ekspansionen dog (endnu) ikke haft en positiv indvirkning på forekomsten herhjemme, sådan som tilfældet har været i bl.a. Sverige. (Rusland mod vest til Baltikum og Polen; overvintrer Indien og fåtalligt Arabien)

Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchos*

(2/2, 62/62, 4/4)

2001: 8.5-18.6, Vallensbæk Mose (S), syng., *Tim Andersen m.fl. – 16.5-13.6, Vangen, Nykøbing Sjælland (S), syng., *Lasse Braae m.fl. (Bånd). – 9-10.6, Hemmet Præstegård (RK), syng., *Mogens Bak (Bånd). – 17-22.6, Hjallerup Engvej, Hjallerup (NJ), syng., *Rune Sø Neergaard m.fl. (Bånd).

Fundet fra Vallensbæk Mose er givetvis en tilbagevendende fugl fra 2000, jf. Nielsen & Thorup (2001). Finland noterede det 22.-24. eks. i 2001 (Luoto et al. 2002), og Norge havde et fund 6/5 2001 (Alf Tore Mjøs i brev). (Mellem- og Sydeuropa; overvintrer tropisk Vest- og Centralafrika)

Blåstjert *Tarsiger cyanurus* (0, 5/5, 1/1)

2001: 6.10, Saltholm (S), 1K ♀ ringm., senere død, *Jan Egerod via *Fugle i felten* (Foto).

Femogtyve år efter, at landets første Blåstjert blev fundet på Saltholm (22/5 1976 1 ♀ ringm., Hansen 1977), optrådte arten igen på øen. De øvrige fund herhjemme er fra efterårstrækket, 28/9-19/10 1994-1997. Sverige noterede 2 fund i 2001 (20/4 Nordbotten og 23/10 Gotland) (Christian Cederroth i brev), mens Norge havde efterårsrekord med 3 fund september/oktober 2001 (Alf Tore Mjøs i brev). (Sibirien og fåtalligt Finland; overvintrer Nordindien og Østasien)

Ørkenstenpikker *Oenanthe deserti* (0, 6/6, 1/1)

2001: 28.10, Vest Stadil Fjord (RK), 1K+ ♀, *Erik Enevoldsen, *Steen Engelbøl m.fl.

De tidligere fund er fra årene 1987 (2), 1995 (1), 1997 (1) og 2000 (2) og fordeler sig med 5 fund 24/10-2/12 og 1 fund 16-29/3. (Nordafrika, Mellemøsten og Centralasien; overvintrer Sahara, Arabien og Indien)

Gulddrossel *Zoothera dauma* (2/2, 1/1, 1/1)

2001: 4-8.3, Skårup, Øsløs (NJ), 2K, *Jens Frimer Andersen m.fl. (Foto).

Fuglen frekventerede en foderplads i en have under en kuldeperiode med snedække og forsvandt igen, da vejret slog om og sneen smeltede. Arten indleder forårstrækket i marts og ankommer til yngleområderne i maj, hvorfor det aktuelle fund må betragtes som en vinterforekomst. Alle hidtidige fund er af ældre dato: 10/4 1909 Liselund (M), 2/1 1918 Sjørring (NJ) og 13/10 1952 Nørresundby (NJ) (Salomonsen 1963, Rasmussen 1999). Med nu to vinterfund og ét fra hver træksæson adskiller forekomsten herhjemme sig fra billedet i det øvrige Nordvesteuropa, hvor efterårsfund dominerer. Blandt andet har Sverige 6 fund september-november 1837-1985 (Risberg 1990) og Finland 3 fund 29/9-5/10 1961-1999 (www.birdlife.fi). (Sibirien mod vest til Ural; overvintrer Indien og Sydøstasien)

Gulddrossel 2K, Skårup, Øsløs 5/3 2001. Foto: Kent Olsen/Calliope Consult.
White's Thrush.

Cistussanger *Cisticola juncidis* (0, 0, 1/1)

2001: 16.7-7.8, Grenen, Skagen (NJ), syng. ♂, *Lars Højmark Mortensen, *Arve Jensen m.fl.

Ny art for landet (se Mortensen & Pedersen 2002). (Syd- og Vesteuropa)

Buskrørsanger *Acrocephalus dumetorum*

(0, 27/27, 1/1)

2001: 21.6, Christiansø (B), syng., *Peter Lyngs.

Arten har optrådt årligt siden 1986 undtagen i 1993 og 2000. Fundet falder tidsmæssigt sammen med Ertholmenes øvrige 14 (27/5-28/6). Arten er endnu ikke truffet herhjemme om efteråret. (Rusland mod vest til Baltikum og Finland; overvintrer Indien og Burma)

Hvidskægget Sanger *Sylvia cantillans*

(0, 41/41, 1/1)

2001: 27.5, Christiansø (B), 2K+ ♂, *Thomas Hilkjær.

Arten har optrådt årligt siden 1986 undtagen i 1998. Med nu 16 fund er Ertholmene sammen med Blåvandshuk (8) de mest produktive lokaliteter. Sverige havde 2 fund i maj 2001, hhv. landets 36. og 37. (Christian Cederroth i brev), og Norge havde et fund i maj 2001 (Alf Tore Mjøs i brev). (Sydeuropa; overvintrer nordlige tropisk Afrika samt Arabien)

Nordsanger *Phylloscopus borealis* (0, 3/3, 1/1)

2001: 22.8, Holmsland Klit (RK), 1K ringm., *Erik Enevoldsen m.fl. (Foto).

Arten er så småt ved at blive en vestjysk efterårsspecialitet. De 3 tidligere fund er 27/5 1988 1 syng. Amager Fælled (S), 18-20/9 1996 1 ringm. Tipperne (RK) og 28/9 1998 1 Blåvandshuk (RB) (Olsen 1989, Rasmussen 1997, 1999). Det aktuelle fund ligger noget tidligere end kulminationen i Vesteuropa, medio september (jf. Rønne 1994). Bortset fra De Britiske Øer (ca 250) topper Holland med 13 fund, senest 20/9-1/10 2001 (Roland E. van der Vliet i brev). (Nordskandinavien, Østfinland og Sibirien; overvintrer Filipinerne, Sydøstasien og Indonesien)

Schwarz' Løvsanger *Phylloscopus schwarzi*

(0, 16/16, 1/1)

2001: 14-17.10, Høgsbro Plantage (RB), *Susanne O. Petersen, Kurt B. Christensen m.fl.

Siden det første danske fund i 1976 er der fund fra 1981, 1982, 1985, 1986 (2), 1987, 1992, 1994 (3), 1996 (2) og 1999 (2). Den aktuelle fugl blev fundet et par km inde i landet og fouragerede ofte i en majsmark – begge dele er uden fortillfælde herhjemme. Norge havde et fund på Utsira 27/9 2001 (Alf Tore Mjøs i brev). (Sydlige Østsibirien; overvintrer Sydøstasien)

Brun Løvsanger *Phylloscopus fuscaus*

(0, 31/31, 2/2)

2001: 28.1-2.2, Salthammer Odde (B), 2K, *Jan

Riis-Hansen, *Katie og *Ole Leegaard Jensen m.fl. – 18-19.10, Blåvandshuk (RB), 1K ringm., *Thomas W. Johansen m.fl. via *Fugle i felten* (Foto).

Tredje år i træk med fund af arten. Bornholms-fuglen er den anden for øen (jf. Olsen 1989) og landets første vinterfund. Arten har tidligere overvintret i Sydengland (Rogers et al. 1996). Alle tidligere danske fund er fra efterårstrækket (2/10-9/11). I 2001 havde Sverige 2 fund (27/9-13/10, Christian Cederroth i brev), Finland ét (17/10, Luoto et al. 2002), og Storbritannien rekordforekomst med 24 (22/9-16/11, Colin Bradshaw i brev). (Østsibirien; overvintrer Indien til Øst- og Sydøstasien)

Rosenstær *Sturnus roseus* (18/18, 42/42, 3/3)

2001: 9-10.9, Ishøj Strand (S), 1K, *Michael Delpierre, Tim Andersen m.fl. – 28.10, Hjerting, Esbjerg (RB), 1K ringm., *Henrik Brandt m.fl. (Foto). – 28.10, Bøvling Fjord (RK), 1K trk., *Peter H. Kristensen, *Henrik Knudsen.

Arten har optrådt årligt siden 1995. Med 3 fund er der tale om en rekordhøj efterårsforekomst; i 1987, 1989 og 1999 var der 2. Vi var ikke alene om mange Rosenstære i efteråret 2001, bl.a. sås 5 1K i såvel Finland som Norge (Luoto et al. 2002; Alf Tore Mjøs i brev). (Sydøsteuropa, Tyrkiet og Lilleasien; overvintrer Indien)

Pileværpling *Emberiza rustica* (0, 40/40, 1/1)

2001: 2.6, Møn Fyr (M), 2K+ ♂, *Simon Vikstrøm m.fl.

Tredje år i træk med fund af arten. Det aktuelle fund er tæt på yderdatoen for forårstrækket herhjemme (5. juni). (Nordlige Fennoskandia og Rusland; overvintrer nordlige Asien)

Hætteværpling *Emberiza melanocephala*

(0, 16/16, 1/1)

2001: 23.7, Christiansø (B), 2K+ ♂, *Peter Lyngs.

De foregående 10 år er der fund fra 1992 (2), 1994 (2), 1995, 1997 og 1999. Arten er truffet i perioden 18/5-20/8. Hovedparten (12) er set medio maj - primo juni og drejer sig formentlig om fugle på forlænget forårstræk. Det aktuelle fund var muligvis en fugl på omvendt efterårstræk. (Sydøsteuropa og Lilleasien; overvintrer Pakistan og vestlige Indien)

Kategori D: Mulige undslupne fangenskabsfugle**Category D: Possible escapes****Hjelmkallesluger** *Mergus cucullatus*

(0, 2/2, 2/2)

2001: 27-28.6 Saltvandssøen, Margrethekog (SJ), ♂ i eclipsedragt., *Klaus B. Friis. – 10-14.12, Østerild Fjord (NJ), 1K ♂, *Henrik Haaning Nielsen, Palle A.F. Rasmussen m.fl. (Foto).

Fundet fra Saltvandssøen er indrapporteret og publiceret med forkert dato (27-28/7 2000) i Nielsen & Thorup (2001). Fuglen fra Østerild Fjord er det første fund af en sikkert aldersbestemt ungfugl. De tidligere fund er fra 1991, 1994 og 1998 (2), hvoraf de første to med sikkerhed gjaldt undslupne fangenskabsfugle og derfor ikke indgår i opsummeringen af kategori D fund her. I lighed med fuglene i 1998 viste de aktuelle ingen umiddelbare tegn på fangenskab, så spontan forekomst er en reel mulighed. Island noterede det 4. fund i november 2001 (Gantlett 2002). (Nordamerika)

Langhalet Karmindompap *Uragus sibiricus* (0, 3/3, 1/1)

2001: 11.5, Blåvandshuk (RB), 2K+ ♀ ringm., *Michael Johansen m.fl. (Foto på næste side).

Tredje år i træk med fund af arten. De nu 4 danske fund ligger inden for en kort periode om foråret (20/4-11/5), som svarer til artens naturlige træktid (Clement et al. 1993). Individuer på et hypotetisk forlænget forårstræk bør dog forventes at ankomme til Vesteuropa noget senere end dette. Forekomstsmønsteret i Danmark indikerer altså, at der er tale om undslupne burfugle, som gennemfører naturlige trækbevægelser langt fra udbredelsesområdet, hvilket er et velkendt fænomen. Artens status i Vespalæarkt is er behandlet i Nielsen & Thorup (2001). (Sydlige og østlige Sibirien og Kina)

Brunhovedet Værling *Emberiza bruniceps* (0, 5/5, 1/1)

2001: 10.5, Listed, Svaneke (B), 2K+ ♂, *Hans Lyster, Lars Trolle (Foto).

Arten er langdistancetrækker og kunne dermed forventes at optræde herhjemme på bl.a. forlænget forårstræk og omvendt efterårstræk, jf. den nært beslægtede Hætteværling. Imidlertid er den ikke ukendt i fangenskab, hvilket gør det vanskeligt at afgøre, om fund drejer sig om undslupne eller vilde fugle. Fund-datoen er dog i dette tilfælde uventet tidlig for en fugl på forlænget forårstræk, eftersom arten ankommer til den nordvestlige del af yngleudbredelsen (Kazakhstan) primo-medio maj (Cramp & Perrins 1994) og dermed under normale omstændigheder først bør forventes i Vesteuropa noget senere. Det kan endvidere ikke siges at bestyrke mistanken om spontan forekomst, at fuglen blev observeret på et foderbræt. De forudgående fund er 4-7/6 1966 1 ♂ Henne Strand (RB), 22/7 1974 1 ♂ Viborg (NJ), 13/5 1979 1 ♂ Hanstholm Fyr (NJ), 25/5 1979 1 ♂ Mandø (RB) og 5/8 1983 1 ♂ Arup (NJ). (Centralasien; overvintrer Indien)

Kategori E: Sandsynlige eller sikre undslupne fangenskabsfugle Category E: Likely or certain escapes

Blåskade *Cyanopica cyanus* (0, 3/3, 0/0)

1994: 11.5, Sydvestpynten, Amager (S), *Preben Berg.
(Iberiske halvø og Sydøstasien)

Hybrider Records involving hybrids

Pibeand × Amerikansk Pibeand *Anas penelope* × *americana*

2001: 12-22.4, Borreby Mose, Skælskær (S), ♂, *Thomas Hilkjær, Anders Jacobsen, Morten Ellis Petersen m.fl.

Der foreligger nu tre SU-godkendte fund af denne hybrid.

Grønland - Kategori A

Lille Bjergand *Aythya affinis*

2001: 10.7, Kvandalen, Disko, ♀, *David Boertmann, *Carsten Egevang.

Femte grønlandske fund og første siden 1985 hvor et par blev nedlagt 12/5 ved Amerloq, Sisimiut/Holsteinsborg (Bortmann 1994). (Nordamerika)

Fjeldvåge *Buteo lagopus*

1970: Sommer/efterår, Jakobshavn/Ilulissat, 1K, via Preben Grossmann, David Bortmann (Foto).

Første grønlandske fund. Der foreligger tillige et fund fra 30/9 1999 (Thorup & Nielsen 2000).

Hvidrygget Ryle *Calidris fuscicollis*

2001: 28.6, Zackenberg, Østgrønland, ad., *Hans Meltofte.

Første fund i Østgrønland. Arten træffes regelmæssigt juni-oktober i Vestgrønland (Boertmann 1994). (Nordamerika)

Rosenbrystet Kernebider *Pheucticus ludovicianus*

2001: Primo september, ud for Maniitsoq, 1K ♂, via Martin Kviesgaard (Foto).

Andet grønlandske fund. Fuglen landede udmattet på en trawler i grønlandsk territorialfarvand. Efter nogle dages pleje kom den til kræfter og blev atter sluppet fri. Det første grønlandske fund er fra Maniitsoq by i 1949 (uden dato) og drejede sig ligeledes om en 1K ♂ (Boertmann 1994). Island fik sit første fund af arten i oktober 2001; også dette fund var af en 1K ♂ (Gantlett 2002). (Nordamerika)

Årsrapporten

Species considered for regional reports

Silkehejre *Egretta garzetta* 2001: 19.1, Lindøværftet, Odense Fjord (F), Kurt Due Johansen m.fl. Fuglen blev set i området fra december 2000.

Stellersand *Polystictia stelleri* 2000: 4-5.11, Roshage, Hanstholm (NJ), 2K+ ♀, *Egon Mogensen, *Kenneth Rude Nielsen m.fl.

Dværgryle *Calidris minuta* 2001: 20.1, Præstø Fed (S), *Tim Andersen, *Erik Kramshøj.

Langhalet Karmindompap 2K+ ♀, Blåvand 11/5 2001. Foto: Michael Johansen.
Long-tailed Rosefinch.

Krumnæbbet Ryle *Calidris ferruginea* 2001: 6.12, Vester Vedsted Sluse (RB), *Michael Schwalbe.

Grønspætte *Picus viridis* 2001: 10-18.11, Ruslands Bakker, Dronningmølle (S), *Jesper Brodersen, Jan Hjort Christensen m.fl.

Hvidhalset Fluesnapper *Ficedula albicollis* 1999: 15.5, Korshage, Rørvig (S), ♀, *Erik og *Birthe Vikkelsø Rasmussen.

Fyrremejse *Parus montanus* 2001: 24.3-6.5, Svane-mosen, Kolding (VE), 1 par, *Søren Peter Jensen (Bånd). – 13.4-11.5, Stallerup Sø, Bramdrupdam (VE), *Søren Peter Jensen (Bånd). – 14.4, Søndermose, Bramdrupdam (VE), *Søren Peter Jensen. – 24.11, Uldum Kær (VE), 2 eks., *Kurt Willumsen.

Korttået Træløber *Certhia brachydactyla* 1999: 25.4, Tipperne (RK), ringm., *Henrik Knudsen, Ole Amstrup m.fl. – 2001: 1.6, Hald Hovedgaard (NJ), syng., Egon Mogensen, Stinne Aastrup m.fl.

Endnu ikke færdigbehandlede sager *Records still under consideration*

Fiskeørn *Pandion haliaetus* 2001: 7.7, Søndre Igaliku, Grønland.

Stribet Ryle *Calidris melanotos* 2001: 19.8, Margrethekog, Højer (SJ), 1K.

Sølvmåge *Larus argentatus smithsonianus* 2001: 3.11, Hvide Sande (RK), 1K.

Gråsejler *Apus pallidus* 2001: 13.10, Svaneke Fyr (B).

Mongolsk Piber *Anthus godlewskii* 2001: 16.10, Tipperne (RK), 1K.

Gul Vipstjert *Motacilla flava* hybridtypen '*superciliaris*' 2001: 24.5, Tipperne (RK), 2K+ ♂.

Lille Gulbug *Hippolais caligata* 2001: 16.10, Neksø Havn (B) (Foto).

Lille Korsnæb *Loxia curvirostra* 2001: 14.7, Narsarsuaq, Grønland, 10 eks. – 16.7, Nunataaq, Narsarsuaq, Grønland, ♀/juv.

Hætteværpling *Emberiza melanocephala* 2000: 13.4, Søby Brunkulslejer (RK), ad. ♂.

Dværgværpling *Emberiza pusilla* 2001: 15.9, Ølsemagle Revle (S).

Forkastede sager

Records not accepted

Kuhls Skråpe *Calonectris diomedea* 2001: 31.7, Hou, Hals (NJ), trk. – 9.8, Blåvandshuk (RB), trk. – 1.10, Hirtshals Fyr (NJ), trk. – 18.11, Gilleleje (S). – 22.11, Gilleleje (S).

Stellersand *Polysticta stelleri* 2001: 9.4, Romsø (F), ♂.

Slangeørn *Circaetus gallicus* 2000: 17.5, Ordrup (S), trk.

Lille Skrigeørn *Aquila pomarina* 2001: 29.7, Rands Fjord (VE).

Ubest. skrigeørn *Aquila clanga/pomarina* 2001: 27-28.5, Vester Jerk (NJ).

Steppehøg *Circus macrourus* 2001: 4.8, Magleby, Skæl-skør (S), ad. ♂. – 24.10, Gedser Odde (LF), ad. ♂ trk. – 3.11, Præstø Fed (S), ad. ♂.

Dværgrørn *Hieraeus pennatus* 2001: 21.5, Præstø Fed (S), mørk type. – 10.6, Kalby Skov (SJ), mørk type. – 15.6, Almindingen (B), mørk type.

Fiskeørn *Pandion haliaetus* 2001: 18.2, Hindø, Stadil Fjord (RK).

Slagfalk *Falco cherrug* 2001: 12.5, Nørreland, Rømmø (SJ).

Sibirisk Tundrahjelle *Pluvialis fulva* 2001: 5.7, Saltvandssøen, Margrethekog (SJ), 2K+.

Ubest. tundrahjelle *Pluvialis dominica/fulva* 2001: 21.7, Lønborggård, Skjern Enge (RK).

Hvidrygget Ryle *Calidris fuscicollis* 2001: 4.7, Arresø (S), 5-6 eks.

Langnæbbet Sneppeklire *Limnodromus scolopaceus* 2001: 14.10, Fakkebjerg, Langeland (F), 2 trk.

Damklire *Tringa stagnatilis* 2001: 24.7, Eskeplet, Bjerre (ÅH).

Stor Gulbenet Klire *Tringa melanoleuca* 2001: 2.9, Hesselholm Made, Samsø (ÅH).

Gulbenet Klire *Tringa flavipes* 2001: 9.7, Kongemosen, Stenlille-Undløse (S).

Hvidvinget Måge *Larus glaucooides* 2001: 6.5, Overgårdsdige, Mariager Fjord (ÅH), ad.

Vendehals *Jynx torquilla* 2001: 17.3, Katholm Skov (ÅH).

Gråstrubet Drossel *Turdus obscurus* 1997: 23.9, Sorgenfri (S).

Gærdesanger *Sylvia curruca* østlig type 2000: 9.9, Hanstholm (NJ).

Ørkengærdesanger *Sylvia curruca* ssp. *minula/jaxartica* 2001: 12.10, Bovbjerg Fyr (RK).

Cettisanger *Cettia cetti* 2001: 12-15.7, Næsby Mose (F), syng.

Lundsanger *Phylloscopus trochiloides* 1996: 19.4, Fanø Børnehavn, Fanø (RB).

Brun Løvsanger *Phylloscopus fuscatus* 2001: 15.10, Ørredammene, Fanø (RB).

Fyrremejse *Parus montanus* 2000: 3.4, Gjerrild Nordstrand (ÅH).

Sydlig Stor Tornskade *Lanius m. meridionalis* 2001: 14.1, Biersted Mose (NJ).

Rødhoovedet Tornskade *Lanius senator* 2001: 22.3, Strødam Engsgø og Mose (S).

Rosenstær *Sturnus roseus* 2001: 28.4, Horsens (VE), ad.

Summary

Rare birds in Denmark and Greenland in 2001

In 2001 the Danish Rarities Committee (Sjældenhedsudvalget, SU) processed 165 Danish records (including 12 records on behalf of the regional reports) of which 78% were accepted. Four records from Greenland were all accepted.

The main section of this report includes the accepted records of species on the Danish list belonging to categories A, B and C according to the AERC standard. Species belonging to category D and E, and records involving hybrids, are treated after the main section, as

are species considered for the regional reports, before the sections dealing with records from Greenland, records still under consideration, and records not accepted.

For each record the following details are included: 1) year and date, 2) location (see map for regions), 3) number of individuals if more than one, 4) other details if known: sdr. = summer plumage, vdr. = winter plumage, odr. = transitional plumage, K = calendar year, ringm. = ringed, and 5) name of observer(s), with finders marked by asterisks. Where applicable, documentation by photo (Foto), video (Video), audiotape (Bånd) or corpse (Død) is indicated.

The numbers in brackets after the species name refer to, respectively, the total number of records and individuals (separated by a slash) in Denmark 1) before 1950, 2) from 1950 to 2000 incl., and 3) in 2001.

The present report adds two new species to the Danish list: Red-necked Stint *Calidris ruficollis* and Zitting Cisticola *Cisticola juncidis*. Other remarkable records from 2001 were second records of American Bittern *Botaurus lentiginosus* (booming male) and Pallid Swift (first field record), third records of Great Black-headed Gull *Larus ichthyaetus* and Arctic Warbler *Phylloscopus borealis*, and fourth record of White's Thrush *Zoothera dauma* (not recorded since 1952).

Referencer

- Alström, P., P. Colston & I. Lewington 1991: A field guide to the rare birds of Britain and Europe. – Harper-Collins.
- Berrepoets, C. & A. Erkmann 1993: Gemengd paartje Rotgans en Zwarte Rotgans met twee hybride jongen bij Oude Tonge in winter van 1991/92. – Dutch Birding 15: 61-63.
- Bloomfield, A. & J. McCallum 2001: Changing fortunes of the Black Brant. – Birding World 14: 66-68.
- Boertmann, D. 1994: An annotated checklist to the birds of Greenland. – Meddelelser om Grønland, Bioscience 38, 1994.
- Clement, P., A. Harris & J. Davis 1993: Finches & Sparrows. – Christopher Helm, London.
- Cramp, S. & C.M. Perrins (red.) 1994: The birds of the Western Palearctic. Vol. 9. – Oxford University Press, Oxford.
- de Juana, E. 2000: Observaciones de aves raras en Espana ano 1998. – Ardeola 47: 141-159.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1992: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1990. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 86: 107-122.
- Frich, A.S. & L. Nordbjærg 1995: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1993. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 89: 101-110.
- Gantlett, S. 2002: 2001- the Western Palearctic Year. – Birding World 15: 13-34.
- Gibbs, J.P., S. Melvin & F.A. Reid 1992: American Bittern. – The Birds of North America. No. 18.
- Hansen, P.S. 1977: Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1976. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 71: 139-144.
- Luoto, H., T. Aalto, A. Lindholm & T.N. ja V. Rauste 2002: Rariteetikomitean hyväksymät vuoden 2001 harvinaisuushavainnot. – Linnut-vuosikirja 2001: 49-62.

- Mortensen, L.H. & K. Pedersen 2002: Første fund af Cistussanger *Cisticola juncidis* i Danmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 169-170.
- Nielsen, H.H. 2002: Feltbestemmelse af Islandsk Stor Kobbersnepe. – Fugle i felten 8(1): 28-31.
- Nielsen, H.H. & K. Thorup 2001: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 2000. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 153-166.
- Olsen, K.M. 1989: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1988. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 83: 131-150.
- Olsen, K.M. 1992: Danmarks Fugle - en oversigt. – Dansk Ornitologisk Forening, København.
- Pedersen, B.B. 1982: Rapport fra Sjældenhedsudvalget for 1979 og 1980. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 76: 111-122.
- Rasmussen, P.A.F. 1996: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1994. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 90: 141-152.
- Rasmussen, P.A.F. 1997: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1995 og 1996. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 91: 133-150.
- Rasmussen, P.A.F. 1998: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1997. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 92: 253-267.
- Rasmussen, P.A.F. 1999: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1998. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 93: 127-140.
- Risberg, L. 1990: Sverigs Fåglar. – SOF, Stockholm.
- Rogers, M.J., K.D. Shaw & P.M. Ellis 1996: Report on rare birds in Great Britain in 1995. – British Birds 89: 481-531.
- Rønnest, S. 1994: Sjældne fugle i Danmark. – Pinus, Skjern.
- Salomonsen, F. 1963: Oversigt over Danmarks fugle. – Munksgård, København.
- Sangster, G., A.G. Knox, A.J. Helbig & D.T. Parkin 2002: Taxonomic recommendations of European birds – Ibis 144: 153-159.
- Schwalbe, M. 2002: Første fund af Rødhalsed Ryle *Calidris ruficollis* i Danmark. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 96: 176-178.
- Snow, D.W. & C.M. Perrins (red.) 1998: The birds of the Western Palearctic. Concise edition. – Oxford University Press, Oxford.
- Thorup, K. & H.H. Nielsen 2000: Sjældne fugle i Danmark og Grønland i 1999. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 94: 157-170.
- Thorup, K. 2001: First record of Pallid Swift *Apus pallidus* in Denmark and of ssp. *illyricus* in Northern Europe. – Dansk Orn. Foren. Tidsskr. 95: 169-172.
- Rettelser til SU-rapport nr 31, DOFT 95: 153-166, 2001**
- Amerikansk Pibeand *Anas americana* 2000: 19-21.3 Geddal Enge (RK), ♂, skal være 19-21.3 Geddal Enge (RK) og Sønder Lem Vig (NJ).
- Triel *Burhinus oedicnemus* 2000: 20.4, Bulbjerg (NJ): er dokumenteret med foto.
- Prærieløber *Tryngites subruficollis* 2000: 10.8, Ølseagle Revle (S), skal være 10.8 og 12.8.
- Korttået Lærke *Calandrella brachydactyla* (0,26/26, 5/5), skal være (0, 26/26, 6/6).
- Sydlig Nattergal *Luscinia megarhynchos* 2000: 16.5-20.6, Vallensbæk Sø (S), *Tim Andersen (Bånd), skal være *Tim Andersen m.fl. (Bånd).
- Humes Sanger *Phylloscopus humei* 2000: 16-17.10, Ho Klitplantage (RB), skal kun være 17.10.
- Hjelmskallesluger *Mergus cucullatus* 2000: 27-28.7, Saltvandssøen, Margrethekog (SJ). Fundet skulle først være publiceret i nærværende rapport, da det er fra 2001: 27-28.6.
- Desuden tilføjes under Forkastede sager: Balearisk Skråpe *Puffinus mauretanicus* 2000: 16.8, Langerhuse (RK).

Antaget 22. oktober 2002

Troels Eske Ortvad (teortvad@image.dk)

Arkonagade 19, st. tv.
1726 København V

Knud Pedersen (knud.p.skagen@mail.tele.dk)

Eratosvej 20
9990 Skagen

Kasper Thorup (kthorup@zmuc.ku.dk)

Zoologisk Museum
Universitetsparken 15
2100 København Ø